

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman selvitystyö

Kuinka edistää kestäväää elämäntapaa valituilla asuinalueilla?

Tiivistelmä tulosraportista, kevät 2023

Kaisa Kaitosalmi ja Saana Tikkanen, Solita

Jussi Salmela, Parametra

Työn tausta ja tavoite

Taustaksi

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman (2022–2025) tavoite on mahdollistaa oikeudenmukainen ja reilu siirtymä ilmastokestävään yhteiskuntaan kaikille tamperelaisille. Kehitysohjelmassa kohdistetaan kestäviin valintoihin kannustavia toimenpiteitä räätälöidysti kolmelle tamperelaiselle asuinalueelle. Näillä toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan asukkaiden elämäntapojen kestävyysmuutokseen eli liikkumisen ja kulutuksen päästöjen vähentämiseen sekä kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen.

Työn tavoite

Tämän selvityksen tavoitteena oli määrittää nykyiset ja tulevaisuuden mahdollisuudet ja esteet liikkua ja kuluttaa kestäväällä tavalla valituilla alueilla. Tavoitteena oli selvittää:

- Minkälaisia asukkaiden liikkumis- ja kulutustottumukset ovat alueittain?
- Mikä motivoi / estää kestäviä valintoja?
- Minkälaisia mahdollisuuksia ja ratkaisuja pystytään tunnistamaan, joilla alueiden asukkaiden elämäntapaa voidaan muuttaa kestävämmäksi?

Kohdealueet

Kehitysohjelman ja tämän selvityksen kohdealueet ovat **Tesoman alue**, jonka muodostavat Tesoma (Ristimäki) ja sen ympärysalueet Tesomajärvi, Tohloppi, Ikuri, Rahola. Idässä alueena on **Leinola ja Vehmainen** ja Etelä-Tampereella **Vuores**. Kohdealueet on valittu siten, että ne ovat keskenään erilaisia suhteessa asukkaiden demografisiin tekijöihin, alueen asuntokantaan, maantieteellisiin tekijöihin (sijainti kaupungissa) sekä vallitsevaan palvelutasoon (joukkoliikenne, etäisyys suuriin kaappoihin tai palvelukeskuksiin).

Kohdealueilla hyväksi havaittuja toimintatapoja on myöhemmin tarkoitus levittää laajemmalle.

Käytetyt menetelmät

Taustadatan analyysi

Muodostimme taustaymmärryksen selvitystyön kohteena olevien asuinalueiden erityispiirteistä analysoimalla olemassa olevaa demografia- ja liikkumisdataa.

Syvähaastattelut

Syvällisen ymmärryksen muodostamiseksi toteutimme 6 laadullista syvähaastattelua alueiden asukkaiden parissa. Haastatteluiden havainnot auttoivat meitä myös tulkitsemaan ja rikastamaan kyselytutkimuksen vastauksia.

Kvantitatiivinen kysely

Haastatteluiden pohjalta laadimme kvantitatiivisen kyselytutkimuksen lomakkeen. Tiedonkeruu toteutettiin Norstatin kuluttajapaneelissa ja valituilla asuinalueilla jaetulla avoimella kyselylinkillä. Vastauksia saatiin 644 kappaletta.

Tiivistelmä selvitystyön tuloksista ja asukkaiden kokemuksista

Kyselyyn vastanneet alueittain

Kyselyn toteutus

Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin Norstatin kuluttajapaneelissa sekä avoimella kyselylinkillä, jota jaettiin esimerkiksi alueiden asukasyhdistysten ja sosiaalisen median kanavien kautta.

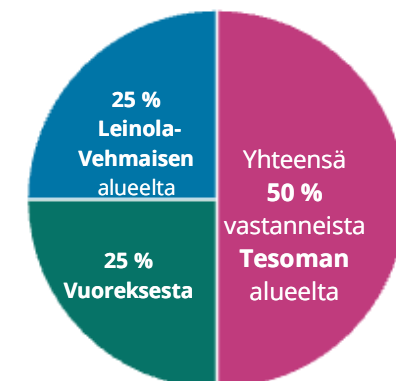
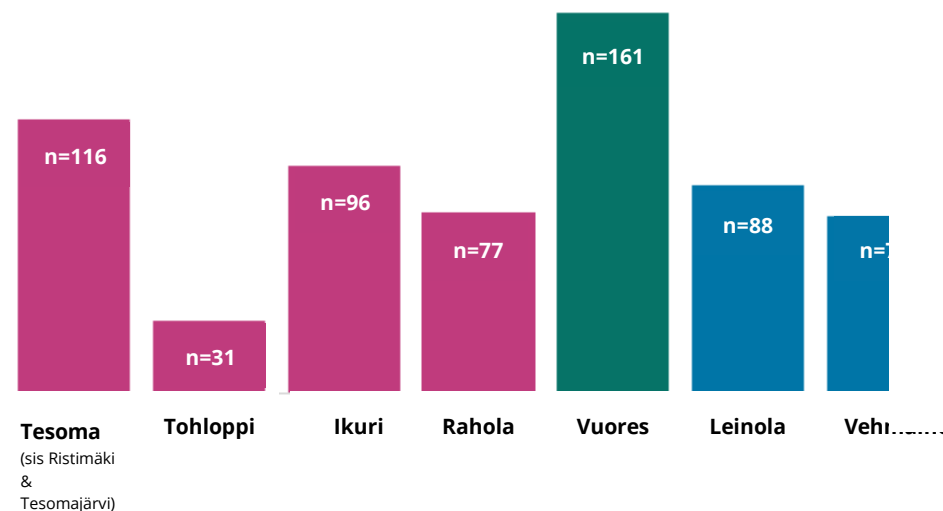
Vastauksia saatiin yhteensä 644

kappaletta. Vastaajamäärät alueittain:

- Tesoman alue, n=320
- Vuores, n= 161
- Leinola-Vehmainen, n=163

Kyselytutkimuksille tyypilliseen tapaan miehet ja nuoret ovat aliedustettuina vastaajajoukossa. Tulosten yleistettävyyden takia vastauksia on painotettu jälkikäteen iän ja sukupuolen mukaan vastaamaan paremmin alueiden todellisia jakaumia.

Vastanneet alueittain, n=644

Keskeisimmät havainnot tuloksista

Alueilla vallitsee varsin myönteinen suhtautuminen ekologisuuteen ja kestävyteen. Tässä selvitystyössä tutkitut asuinalueet ovat elämäntyyliään ja motivaatiotekijöiltään hieman koko Suomen keskiarvoa vihreämpiä.

Yleisimmin toteutuvat kestävä arjen teot alueiden asukkaiden keskuudessa ovat lyhyiden matkojen kulkeminen kävellen tai pyörällä, energiankulutuksen minimointi ja tavaroiden hankkiminen käytettynä. Ruokaan liittyvät teot jäävät yleisimpien kestävien toimien ulkopuolelle, kuitenkin puolet alueiden asukkaista sanoo syövänsä satokauden mukaan yli kolmannes kertoo vähentäneensä lihansyöntiä tai siirtyneen kasvisruokavalioon.

Tutkituilla asuinalueilla on omat erityispiirteensä ja kestäväan elämään motivoivat tekijät vaihtelevat hieman alueittain. **Alueita yhdistävinä tekijöinä** nähdään esimerkiksi lähiluonnon ja sen vaalimisen tärkeys, halukkuus panostaa lasten harrastuksiin sekä hyötyliikunnan merkitys terveyden ylläpitäjänä.

Keskeisimmät kestäväen elämäntavan esteet

Kysely- ja haastatteluvastauksissa esteinä kestäväälle elämäntavalle nousevat etenkin seuraavat teemat

Raha ja sen riittävyys

Moni nosti esiin nousseet elinkustannukset. Tulotasosta riippumatta moni on joutunut tinkimään kuluttamisestaan. Useat vaikuttavimmat muutokset kohti kestävämpää elämäntapaa, esimerkiksi sähköautoon vaihtaminen tai kodin energiaremontti, vaativat suuria rahallisia panostuksia ja moni sanoo niiden olevan tällä hetkellä oman talouden ulottumattomissa. Muillakin kuluttamisen osa-alueilla kestäväen vaihtoehdon koettiin toisinaan olevan "tavallista vaihtoehtoa" kalliimpi.

Kiire ja elämän hektisyys

Arki täyttyy työstä, lastenhoidosta, harrastuksista ja pakollisten asioiden hoitamisesta. Moni kommentoi, että valinnat tehdään autopilotilla ja helpoimmalla mahdollisella tavalla. Asiat, jotka vaativat perehtymistä, paneutumista tai vaivannäköä jäävät täysin oman tutkan ulkopuolelle ja siten valitsematta.

Terveys ja omat voimavarat

Useissa vastauksissa nousi esiin huoli omasta terveydestä tai kuormittuminen arjessa. Tietoiset ekologisemmat valinnat ja rutiinien muuttaminen kestävämpään suuntaan ovat mahdollisia vasta, kun isommat henkilökohtaiset huolet on ratkaistu.

**Tesoma, Rahola,
Ikuri & Tohloppi**

Tesoma, Rahola, Ikuri ja Tohloppi

Maltillista kuluttamista ja kestävää liikkumista

Tesomalla asuvilla korostuu maltillinen ja harkitseva kuluttaminen. Oma elämäntapa arvioidaan ympäristön kannalta usein melko kestäväksi. Moni kommentoi kuitenkin pienituloisuuden rajoittavan mahdollisuuksia, eikä esimerkiksi ekologisuudesta ole mahdollisuutta maksaa enempää.

Alueen hyvät joukkoliikenneyhteydet ja lähipalvelut edesauttavat selvästi kestävien liikkumismuotojen käyttöä. Tämä näkyy melko suurena autottomien kotitalouksien osuutena. Lähes neljännes pärjää ilman omaa autoa ja yli puolet ilmoittaa kulkevänsä toistuvat matkat joukkoliikenteellä.

Eniten kestäväen elämäntavan mahdollisuuksia nähdään kestävämpiin energiamuotoihin siirtymisessä, kun vanhemman rakennuskannan nykytekniikka tulee tiensä päähän. Lisäksi paljon potentiaalia on hävikki- ja lähiruuan yleistymisessä sekä asukkaiden yhteisöllisyyden kehittämisessä.

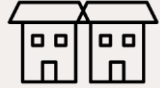
Tesoma, Rahola, Ikuri ja Tohloppi

Asumismuoto

Kerrostalo

↑ **57%**

Rivi/paritalo

22%

Omakotitalo

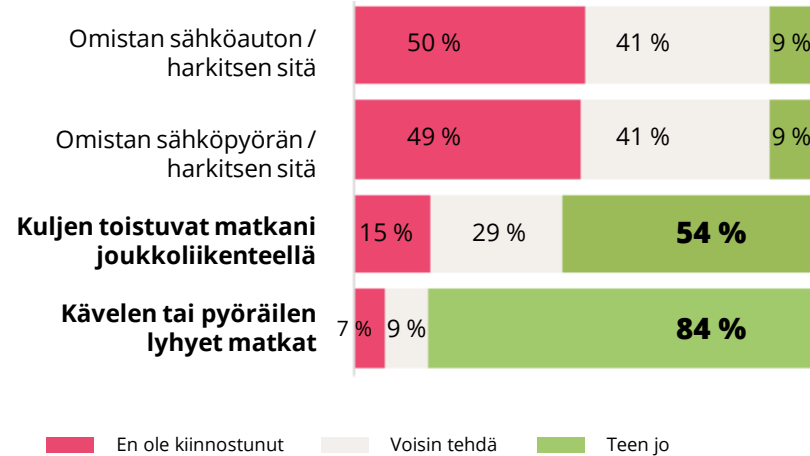
↓ **21%**

Asuminen, energia ja nykyiset kestävän asumisen teot

Tesomalaiset asuvat tyypillisimmin kaukolämmöllä lämpiävissä kerrostaloissa. Tohlopissa korostuvat sähkölämmitteiset talot ja pientalovaltaisessa Ikurissa maa- ja ilmalämpöpumput. Lähes 70 % sanoo jo minimoivansa energiankulutusta laskemalla lämpötilaa ja säästämällä lämmintä vettä.

Toisaalta haastatteluissa nousi esiin, että kerrostaloasujalle energiansäästämisen hyödyt eivät välttämättä konkretisoidu omakotitaloasujan tapaan esimerkiksi suoraan säästettyinä euroina.

Eryteisesti pientalovaltaisilla alueilla Ikurissa ja Tohlopissa energiankulutuksen minimointi on jo arkipäivää.

En ole kiinnostunut   Voisin tehdä   Teen jo

30%

Alueen autollisista voisi harkita autosta luopumista

Liikkumistottumukset ja nykyiset kestävän liikkumisen teot

Tesomalaiset asuvat varsin hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja kattavien palveluiden äärellä. Tämä näkyy melko suurena autottomien kotitalouksien osuutena. Lähes neljännes pärjää ilman omaa autoa ja yli puolet ilmoittaa kulkevänsä toistuvat matkat joukkoliikenteellä. Eri alueiden välillä on havaittavissa jonkin verran eroja. Ikurissa asuvat kokevat oman auton muita tarpeellisemmaksi ja heillä on eniten toiveita joukkoliikenteen kehittämiseksi.

Alueen hyvät joukkoliikenneyhteydet ja lähipalvelut edesauttavat selvästi kestävien liikkumismuotojen käyttöä.

Talouden autojen määrä

Ei autoa

23%

1 auto

54%

2 autoa

20%

3+ autoa

2%

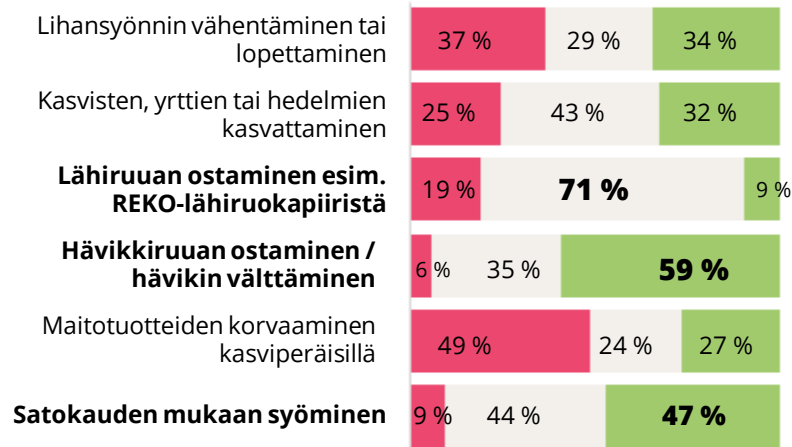
“Sähköauto maksaa vielä tuloihin nähden liikaa”

Tesoma, Rahola, Ikuri ja Tohloppi

Ruoka ja nykyiset kestävätkä ruokailutottumukset

Yleisimpiä kestäviä ruokailutottumuksia edistäviä tekoja tesomaisten keskuudessa ovat ruokahävikin välttäminen ja satokauden mukaan syöminen. Lihansyönnin vähentämiseen suhtaudutaan selvästi kasviperäisiin maitotuotteisiin siirtymistä myönteisemmin.

Selvästi **eniten potentiaalia liittyy lähiruokaan sekä omaan pienviljelyyn**. Yli 70 % alueen asukkaista olisi kiinnostunut ostamaan lähiruokaa esimerkiksi REKO-lähiruokapiirin kautta, jos se olisi helpompaa tai edullisempää. Kiinnostus lähiruuan ostoon on vankkaa kaikissa profiiliryhmissä.

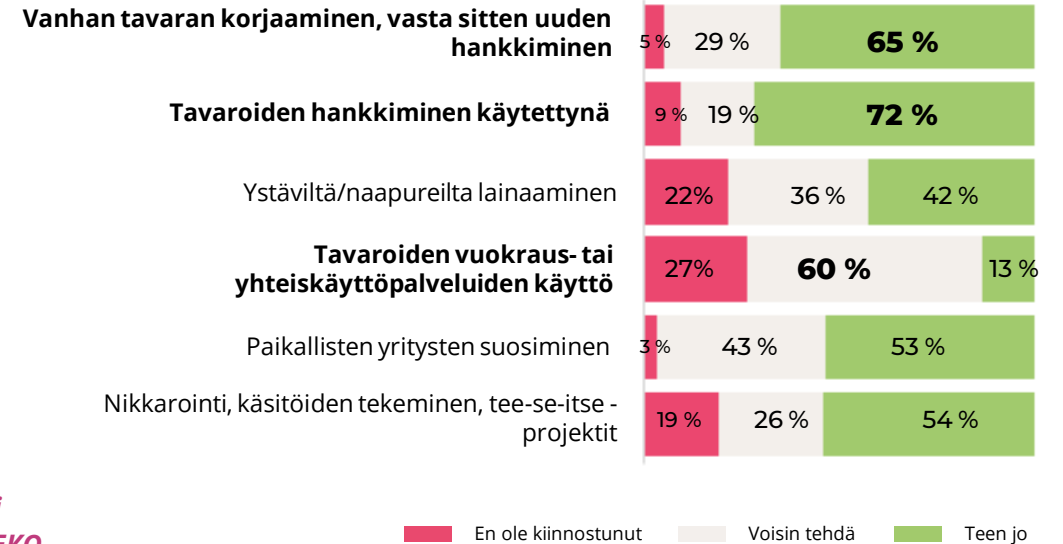

En ole kiinnostunut Voisin tehdä Teen jo

“Ruokapiirin jakelu pitäisi saada lähemmäs kotia. REKO-ruuan hakeminen vaatii nykyisin auton, jota itsellä ei ole. Jätelöautotyyppinen ratkaisu tässä toimisi”

“Lähiruokaa tulisi myydä ruokakaupassa, jossa muutenkin asioin.”

“Korvaisin maitotuotteet kasviperäisillä, jos ne tuotteet eivät olisi niin kalliita.”

Kulutustottumukset ja tavaroiden hankinta

Selvästi yleisimmät kestävätkä kuluttamisen teot ovat **tavaroiden hankkiminen käytettynä ja vanhan korjaaminen**.

Tavaroiden **vuokraus ja yhteiskäyttöpalvelut** jakavat tesomaisten mielipiteitä, mutta näihin liittyy paljon potentiaalia - Yli 70 % alueen asukkaista olisi kiinnostuksen perusteella mahdollista saada tavaroiden vuokraus- tai yhteiskäyttöpalveluiden piiriin, mikäli ne tehtäisiin helpoiksi, läheltä kotia saataviksi ja hinnaltaan houkutteleviksi.

Tesoma, Rahola, Ikuri ja Tohloppi

72%

Haluaisi kuluttaa vastuullisemmin, mutta useimmiten hinta ratkaisee

56%

Sanoo ostavansa vain **tarpeeseen**. Vaikka heräteostojakin tehdään, on kuluttajakäyttäytyminen melko **harkitsevaa**.

80%

Pitää tärkeänä, että tavalliset kansalaiset tekevät ympäristön kannalta kestäviä valintoja

Tesomalla asuvien vastauksissa korostuvat maltillinen kuluttaminen ja jopa vaatimaton elämäntyyli. Nautintoa ei haeta seikkailuista tai uusista elämyksistä ja oma elämäntapa arvioidaankin ympäristön kannalta melko kestäväksi.

“Haluaisin tukea suomalaisia ja varsinkin paikallisten yritysten toimintaa mutta olen pienituloisen lapsen äiti joten se ei ole aina mahdollista.”

Talous ja kokemus toimeentulosta

Tesoman asukkaissa korostuvat matalampien tuloluokkien edustajat ja tämä näkyy harkitsevana kuluttamisena. Moni kommentoi pienituloisuuden rajoittavan mahdollisuuksia, eikä esimerkiksi ekologisuudesta ole mahdollisuutta maksaa enempää.

Tesomalaisille vastuullisuus on järkeviä arkivalintoja, joissa säästää rahaa ja samalla ympäristöä.

Kansalaisvaikuttaminen ja aktiivisuus

22% On aktiivisia asuinalueellaan

56% Allekirjoittaa kansalaisaloitteita tai vetoamuksia

51% Edistää lähiympäristön viihtyisyyttä

36% Ilmaisee somessa mielipiteitään

25% Osallistuu vapaaehtoistyöhön

Alueen asukkaat suhtautuvat hyvin myönteisesti vapaaehtoistyöhön ja moni olisi valmis antamaan nykyistä suuremman panoksen **yhteisten asioiden kehittämiseksi ja toimimaan asuinalueellaan aktiivisesti**, mikäli se tehtäisiin helpommaksi.

“Kaipaen enemmän tiedotusta miten ja missä voi osallistua asioihin. Että muistutettaisiin asioista ja samalla tehtäisiin niitä näkyviksi.”

Leinola & Vehmainen

Leinola ja Vehmainen

Perinteistä perhe-elämää ja energiankulutuksen minimointia

Asukkaiden elämässä korostuvat ruuhkavuodet ja intensiivinen perhe-elämä. Korkeaahko kulutuksen volyymi on seurausta aktiivisesta elämäntilanteesta ja hyvästä tulotasosta, ei niinkään materian kaipuusta tai näyttämisen halusta.

Elinkustannusten ja energian hinnan nousu näkyy asukkaiden elämässä. Sähkölämmitteisissä pientaloissa energiankulutuksen minimointi lämpötilaa laskemalla ja lämmintä vettä säästämällä näkyy suoraan säästettyinä euroina ja tämä on hyvin yleinen tapa toimia.

Useimmat asukkaat kokevat, että oma auto on välttämätön. Monessa taloudessa autoja on enemmän kuin yksi, eikä autosta luopumista koeta usein mahdolliseksi.

Selkeimmin kestävä elämäntavan mahdollisuuksia tunnistettiin kestävämpiin lämmitysmuotoihin siirtymisessä, julkisen liikenteen käytön sujuvoittamisessa sekä lähi- ja satokausiruuuan ostamisen helpottamisessa.

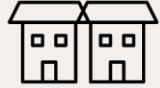
Leinola ja Vehmainen

Asumismuoto

Kerrostalo

↓ 20%

Rivi/paritalo

↑ 32%

Omakotitalo

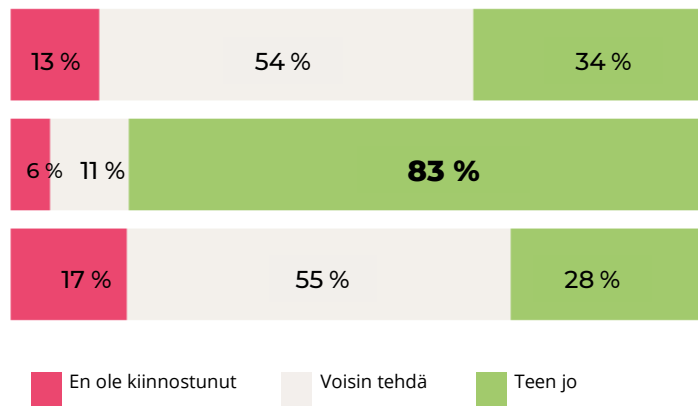
↑ 47%

Asuminen, energia ja nykyiset kestävän asumisen teot

Yleisimmin Leinola-Vehmaisten alueella asutaan omakotitalossa. Lämmitysmuotona korostuu sähkölämmitys ja lisäksi joka neljännessä alueen kotitaloudessa on ilmalämpöpumppu. Erikseen tarkasteltuna Vehmainen on voittopuolisesti pientaloaluetta, ja siellä lämmitysmuotoina korostuvat maalämpö (20 %) sekä puulla lämmittäminen (21 %). Leinolan alueella on puolestaan huomattavasti enemmän kaukolämpöverkkoon kuuluvia asuntoja (42 %).

Pientalovaltaisella alueella energiankulutuksen minimointi lämpötilaa laskemalla ja lämmintä vettä säästämällä näkyy suoraan säästettyinä euroina ja tämä on jo hyvin yleinen tapa toimia.

Leinolassa kestäviä energiamuotoja hyödynnetään tällä hetkellä selvästi verrokkialueiden keskiarvoa vähemmän, mutta niitä kohtaan löytyy laajaa kiinnostusta. Vehmaisissa esimerkiksi maalämpöön siirtymisessä ollaan selvästi pidemmällä. Siirtymä on kuitenkin pitkälti yksittäisten kiinteistöjen omistajien sekä asukkaiden vastuulla ja aiheeseen perehtymistä pidetään melko työläänä ja toteutusta kalliina.

Kiinnostus kodin energiankulutuksen seuraamisen älyratkaisuihin

Energiankulutuksen minimointi

Tuulivoiman, aurinkosähkön tai maalämmön käyttö tai harkinta

Leinola ja Vehmainen

Liikkumistottumukset ja nykyiset kestävä liikumisen teot

Useimmat alueella asuvat kokevat, että oma auto on välttämätön. Monessa taloudessa autoja on enemmän kuin yksi, eikä autosta luopuminen ole usein mahdollista. Elämä on kiireistä ja pienikin oman auton tuoma ajansäästö arjessa on tarpeen.

Leinolan alueella asuvat ovat selvästi tyytyväisempiä joukkoliikenteeseen ja myös käyttävät sitä ahkerammin.

Etäisyydet kattavampiin palveluihin ja etenkin Vehmaisten heikompi joukkoliikenteen palvelutaso eivät optimaalisesti tue kestävää liikumista. Kuitenkin terveyden edistäminen korostuu asenteissa ja hyötyliikuntaa harrastetaan hyvin ahkerasti.

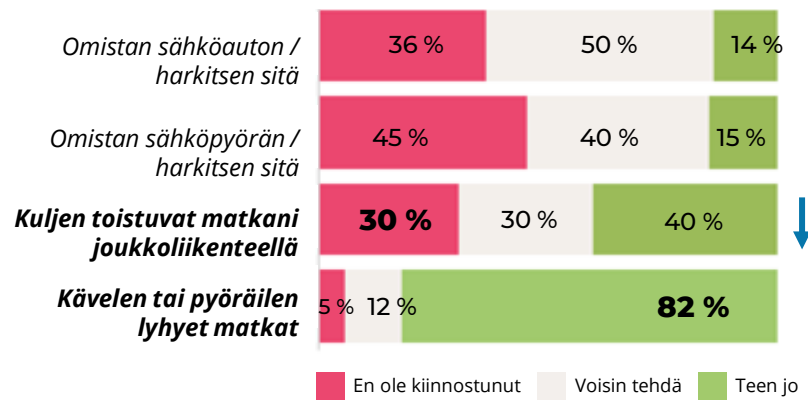
“Ajan puute ja liian monessa toiminnassa mukana oleminen pakottavat ajamaan autolla.”

“Lähiliikenne jos toimisi paremmin, niin kulkisin bussilla enemmän. Kuljen työmatkan Itä-Tampereelta Länsi-Tampereelle ja se matka on tehty joukkoliikenteellä lähes mahdottomaksi.”

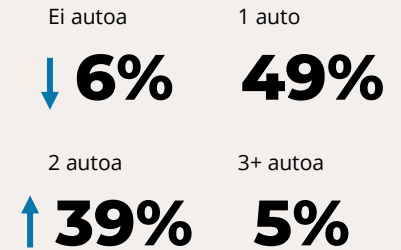

25%

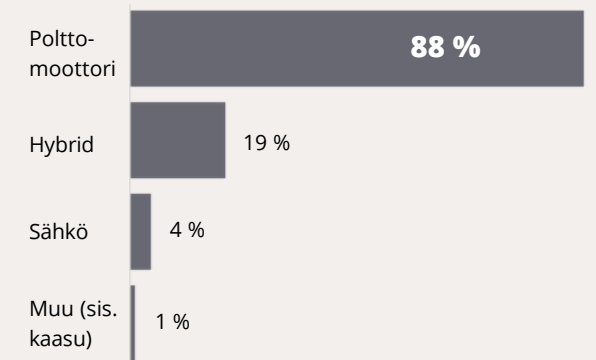
Alueen autollisista voisi harkita autosta luopumista

Talouden autojen määrä

Autojen käyttövoima

“Tottumusten ja tapojen muutos. Ajamme jo hybridautolla, ehkä sitten sähköllä seuraavaksi.”

Leinola ja Vehmainen

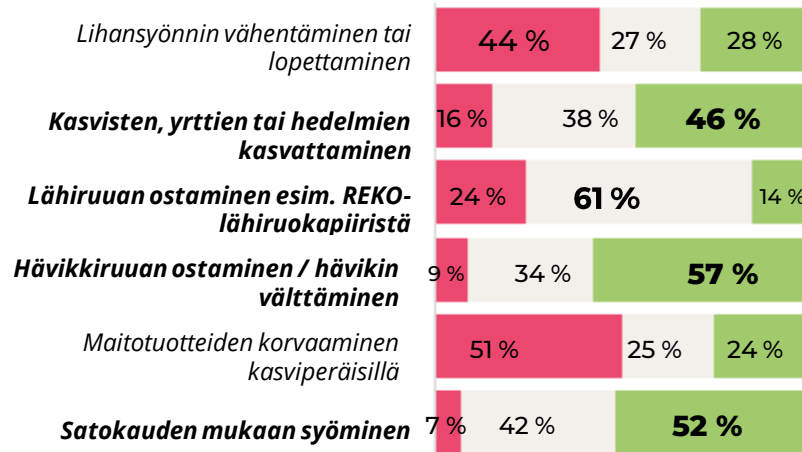
Ruoka ja nykyiset kestävät ruokailutottumukset

Alueen asukkaiden ruokailutottumukset ovat melko perinteiset. Lihansyönnin vähentäminen kiinnostaa verrokkialueita vähemmän, mutta pienviljely pihoilla ja puutarhoissa on etenkin Vehmaisissa hyvin yleistä. Ruokahävikin välttäminen on järkevä sekä ympäristön että kukkaron kannalta.

Eniten potentiaalia liittyy lähiruokaan ja satokauden mukaan syömiseen.

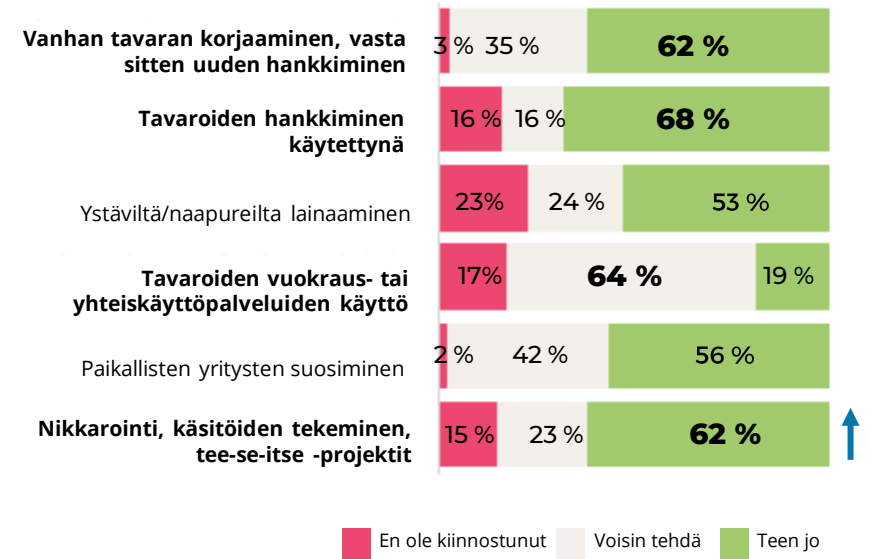
Lähiruokapiiriä käytetään jo verrokkialueita aktiivisemmin. Lisäksi helposti omaksuttavat vinkit satokauden mukaiseen ruokailuun auttaisivat kestävämpien ruokailutapojen omaksumisessa.

Ruokavalinnoissa on helppouden lisäksi huomioitava koko perheen mieltymykset. Moni kommentoi tämän hidastavan kestävämpiin vaihtoehtoihin siirtymistä.

“Korvaisin maitotuotteita, jos korvikkeet maistuisivat läheskään yhtä hyvin kuin maidolliset versiot.”

“Satokauden mukaan syöminen olisi hyvä, mutta lapsilla on ne tietyt suosikkivihannekset, jotka ovat ympäri vuoden helppo ratkaisu.”

Kulutustottumukset ja tavaroiden hankinta

Nikkarointi ja tee-se-itse -tekeminen on arvossaan Leinola-Vehmaisissa. Myös tavaroiden hankkiminen käytettynä sekä vanhan korjaaminen kuuluvat yleisimpien tekojen joukkoon.

Yhteiskäyttöisiin tavaroihin sekä naapureilta lainaamiseen suhtaudutaan jopa verrokkialueita myönteisemmin. Yhteiskäyttötavaroissa nähdään paljon potentiaalia, mikäli niiden käyttö tehdään riittävän vaivattomaksi.

Leinola ja Vehmainen

Kansalaisvaikuttaminen ja aktiivisuus

23% On aktiivisia asuinalueellaan

50% Allekirjoittaa kansalaisaloitteita tai vetoomuksia

50% Edistää lähiympäristön viihtyisyyttä

31% Ilmaisee somessa mielipiteitään

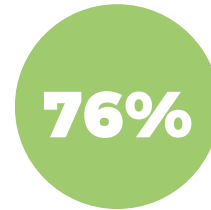
25% Osallistuu vapaaehtoistyöhön

Nykyisellään vajaa neljännes asukkaista sanoo olevansa aktiivinen omalla asuinalueellaan. Alueella asuu paljon kiireisessä elämänvaiheessa olevia ja tämä näkyy rajallisissa mahdollisuuksissa osallistua yhteisten asioiden edistämiseen. Aika menee perheen parissa toimimiseen ja arjen pyörittämiseen.

“Sitten kun elämäntilanne rauhoittuu, lapset kasvavat ja kaikki muuttuu helpommaksi.”

Sanoo, että **arjen pienet nautinnot** saavat tekemään välillä heräteostoksia.

Sanoo **liikunnan ja terveellisen ruuan** olevan itselle erittäin tärkeitä asioita.

On valmis maksamaan enemmän **lähellä tuotetusta ruuasta**

Vastuullisuus näkyy perinteisinä luontoarvoina ja se ohjaa kulutusvalintoja silloin kun se tukee nykyistä elämäntapaa ja sujuvoittaa arkea.

Leinola-Vehmaisissa arjen vaatimukset ajavat kestävämpien valintojen ohi, eikä niihin perehtymiseen jää aikaa. Perinteisessä ja vauraassa omakotiasumisessa omistetaan jo paljon, ja ylläpitoon sekä käyttämiseen menee paljon energiaa.

91%

Sanoo, että lähiluonto ja sen vaaliminen on itselle tärkeää

87%

Pitää tärkeänä, että tavalliset kansalaiset tekevät ympäristön kannalta kestäviä valintoja

Talous ja kokemus toimeentulosta

Yli puolet alueen asukkaista kokee tulevansa vähintään melko hyvin taloudellisesti toimeen. Kuitenkin elinkustannusten ja energian hinnan nousu näkyy asukkaiden vastauksissa. Moni kommentoi, että ajanpuutteen ja koetun hankaluuden lisäksi kestävämpien vaihtoehtojen korkeampi hinta estää niiden käyttämistä.

“Taloudellisesti on mahdotonta toistaiseksi edes harkita asumisen tai liikkumisen muotojen muuttamista. Eli rahaa lisää, niin monesta asiasta tulisi helpompaa.”

“Raha tulee esteeksi. Kun sähkön hinta on mitä on ja asutaan sähkölämmitteisessä asunnossa ja on nelihenkinen perhe elätettävänä”.

Vuores

Vuores

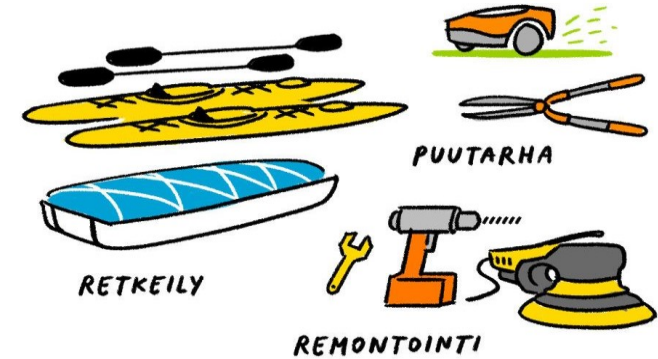
Tiedostavia asenteita ja elämännäköistä arkea

Vuoreksessa asuu paljon nuoria aikuisia ja tämä näkyy asennemaailmassakin. Moni inspiroituu muiden esimerkistä ja myös halu saada menestystä uralla ja elämässä korostuu asukkaiden parissa. Enemmistö suosii kulutus päätöksissään ympäristöystävällisiä tuotteita ja huomattavan moni uskoo myös omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa ympäristön suhteen.

Asuminen Vuoreksessa on varsin kestävällä tasolla. Kiinnostus kestäviä lämmitys- ja energiamuotoja kohtaan on alueella hyvin suurta ja niiden käyttö verrattain yleistä. Jopa neljännes asukkaista kertoo kotinsa lämpiävän maalämmöllä.

Etäisyys monipuolisempiin palveluihin ja isompiin ruokakauppoihin ei tue kestävästä liikkumisesta parhaalla mahdollisella tavalla ja oma auto koetaan alueella hyvin tarpeelliseksi. Kuitenkin sähköpyöriin ja autoihin suhtaudutaan hyvin myönteisesti ja alueella on jo huomattava määrä muita kuin polttomoottorilla toimivia autoja.

Eniten kestävä elämäntavan mahdollisuuksia tunnistettiin tavaroiden ja autojen yhteiskäytössä, lähi- ja satokausiruuun jakelussa, sähköautojen latausinfraan kehittämisessä ja yhteisöllisyyden tukemisessa.

Vuores

Asumismuoto

Kerrostalo

Rivi/paritalo

Omakotitalo

↑ **59%**   **21%**   ↓ **17%**

Asuminen ja energia, ja nykyiset kestävästi asumisen teot

Vuoreksessa asutaan tyypillisesti kaukolämpöverkkoon kuuluvissa kerrostaloissa, mutta myös maalämmön osuus on ilahduttavan suuri. Jopa neljännes asukkaista kertoo kotinsa lämpiävän maalämmöllä. Asuminen Vuoreksessa on varsin kestävällä tasolla. Kiinnostus kestäviä lämmitys- ja energiamuotoja kohtaan on alueella hyvin suurta ja niiden käyttö verrattain yleistä. Hyvin moni myös sanoo minimoivansa energiankulutustaan lämpötilaa säätämällä ja lämpimän veden kulutusta hillitsemällä. Toisaalta näiden seuraamiseen ei olla erityisen valmiita investoimaan, koska nähdään että saatava säästö jää kerrostaloasunnossa marginaaliseksi.

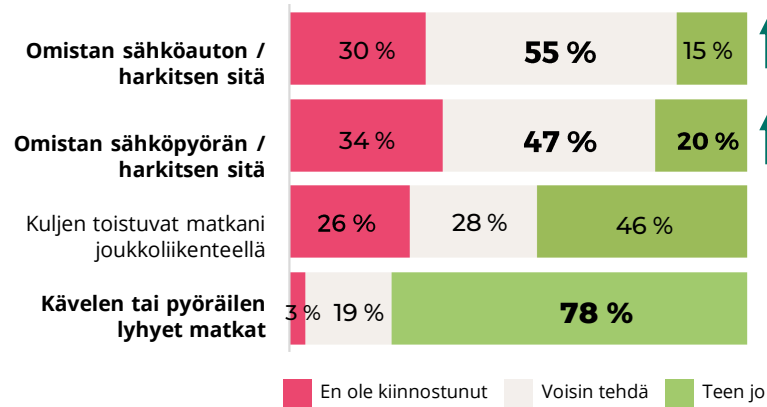
Liikkumistottumukset ja nykyiset kestävästi liikkumisen teot

Vuoreksen asukkaista 80 %:lla on kotitalouden käytössä vähintään yksi auto ja se myös koetaan alueella hyvin tarpeelliseksi. Julkisen liikenteen yhteydet jakavat asukkaiden mielipiteitä. Tyytyväisimpiä julkiseen liikenteeseen ovat iäkkäämmät, tyytymättömiä nuoret. Erityisesti täydet ruuhkabussit ärsyttävät, eivätkä matka-ajat ole autoon verrattuna kilpailukykyiset.

Etäisyys monipuolisempiin palveluihin ja isompiin ruokakauppoihin ei tue kestävästi liikkumista parhaalla mahdollisella tavalla. Kuitenkin sähköpyöriin ja -autoihin suhtaudutaan hyvin myönteisesti ja asukkaiden käytössä on jo huomattava määrä muita kuin polttomoottorilla toimivia autoja. Sähköautoissa ja -pyörissä voidaan nähdä myös paljon

 19%

Alueen autollisista voisi harkita autosta luopumista

“Luopuisimme autosta, jos asuinalueella olisi isompi kauppa. Myös silloin, jos lapset saisivat täältä päiväkotipaikan, voisi pyöräillä.”

Talouden autojen määrä

Ei autoa

1 auto

20%   **57%**

2 autoa

3+ autoa

↓ **21%**   **3%**

“Seuraavan auton hankinnassa siirtyisin sähköautoon”

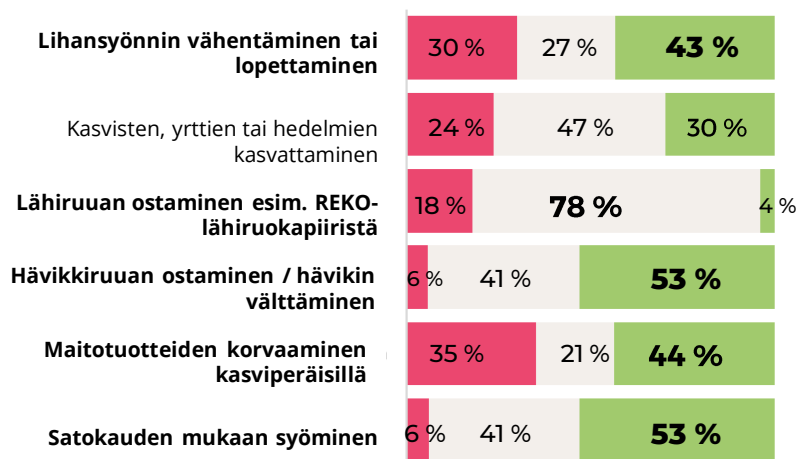
Vuores

Ruoka ja nykyiset kestävätkä ruokailutottumukset

Vuoreksen asukkaiden ruokailutottumukset ovat melko kestäväällä tasolla. Huomattavan moni on **vähentänyt lihansyöntiä ja alkanut korvaamaan maitotuotteita kasviperäisillä vaihtoehdoilla.**

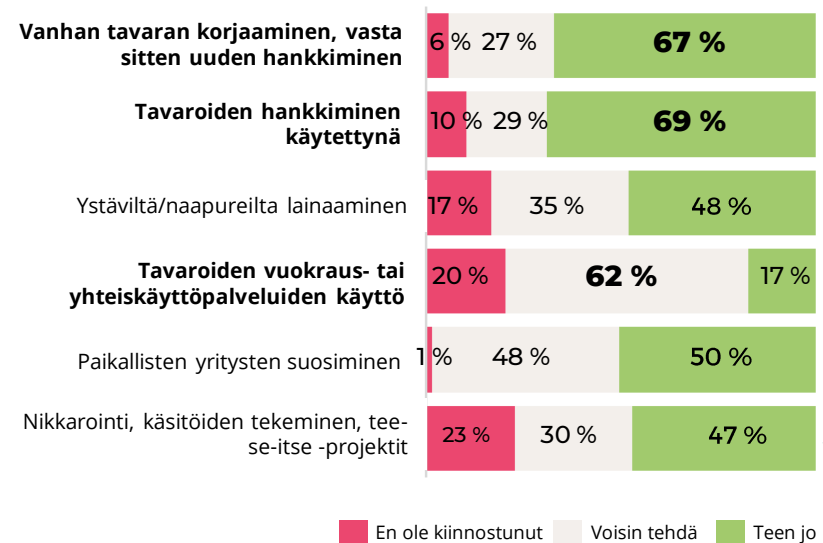
Selvästi **eniten potentiaalia liittyy lähiruokaan.** Vuoreksesta löytyisi huomattavan paljon kiinnostuneita ja maksukykyisiä asiakkaita, mikäli lähiruokapalvelut (esim. REKO) tuotaisiin alueelle.

Kiire ja elämän hektisyys toimii monella esteenä kestävämpien ruokailutapojen omaksumille. Kestävät ja esimerkiksi satokauden mukaiset vaihtoehdot tulisi tuoda helppojen reseptien kanssa paremmin tarjolle. Lisäksi oman pihan ja työkalujen puute on pullonkaulana pienviljelylle.

“Reko-ostokset kiinnostaa, mutta tällä ilmeisesti ei Vuoreksessa ole omaa piiriä vaan Hervannassa on lähin.”

“Maitotuotteita korvaaviin kasvivalikoimoihin siirtymistä teemme perheen sisällä pikkuhiljaa.”

Kulutustottumukset ja tavaroiden hankinta

Selvä enemmistö hankkii jo tavaroita käytettynä, mutta osa kommentoi sen olevan nykyisin melko työlästä.

“Tarvitsisin ohjeita ja kannustusta. En jaksa pyöriä kirpputoreilla etsimässä käytettyä tavaraa enkä halua ostaa niitä yksityishenkilöiltä. Huonekalujen ostaminen käytettynä vaatii autoa.”

Tavaroiden **yhteiskäyttöön tai vuokrauspalveluihin** suhtaudutaan varsin positiivisesti, mutta niidenkin osalta hinnan, saatavuuden ja vaadittavan vaivannäön on oltava oikeassa suhteessa.

Vuores

Kansalaisvaikuttaminen ja aktiivisuus

↓ 17% On aktiivisia asuinalueellaan

↑ 59% Allekirjoittaa kansalaisaloitteita tai vetoomuksia

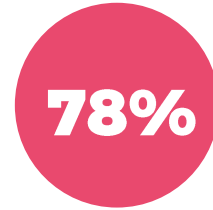
↓ 42% Edistää lähiympäristön viihtyisyyttä

30% Ilmaisee somessa mielipiteitään

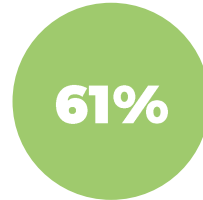
↓ 16% Osallistuu vapaaehtoistyöhön

Vuoreksen asuinalue on uusi ja yhteisöllisyys hakee vielä muotoaan. Tämä näkyy verrokkialueita pienempänä aktiivisuutena asuinalueella vaikuttamiseen ja yleisen viihtyvyyden edistämiseen. Myös kiireinen elämäntilanne ja ruuhkainen arki vähentävät kiinnostusta osallistua vapaaehtoistyöhön.

“Yhteisöllisyyden lisääminen ja jokin kampanja missä rohkaistaisiin tutustumaan naapureihin”

Pitää alueen lähipalveluita riittämättöminä.

Suosii kulutus päätöksissään luontoa säästäviä tuotteita tai palveluita

Kokee, että alueella on paljon luontoa ja virkistysalueita

Vuoreksessa asuu paljon nuoria aikuisia ja tämä näkyy myös asennemaailmassa. Enemmistö suosii kulutus päätöksissään ympäristöystävällisiä tuotteita ja huomattavan moni uskoo myös omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa ympäristön suhteen

Asukkaiden **myönteinen suhtautuminen uusiin innovaatioihin** ja asioiden kehittymiseen madaltaa kynnystä niiden kokeiluun.

Riippuvaisuus autosta haastaa. Vuores on oma selkeä asuinalueensa, mutta toistaiseksi riippuvainen lähialueiden tai keskustan palveluista ja vapaa-ajanmahdollisuuksista.

90%

Sanoo, että lähiluonto ja sen vaaliminen on itselle tärkeää

74%

On huolissaan luonnon tilasta ja monimuotoisuuden heikkenemisestä

Talous ja kokemus toimeentulosta

Vuoreksen asukkaissa korostuvat ylimpien tuloluokkien edustajat, mutta myös pienituloisia nuoria asuu alueella verrattain paljon.

Yli puolet vastanneista kertoo tulevansa melko mukavasti toimeen ja monella tulotaso mahdollistaa hinnaltaan korkeammat kestävä valinnat.

“Yritän nauttia elämästä, myös ostopäätösten täytyttyä olla kunnollisia.”

“Rahan säästö on tärkeä ainakin ruokaan liittyen. En myöskään halua että maapallo kuolee minun elinaikana.”

Yhteenvedot väestödatasta sekä liikkumisen ja liikenteen datasta

Yhteenveto väestödatasta

Demografiat

Asukasluku

Alue	Asukasluku
Tesoma	14 504
Leinola & Vehmainen	4 199
Vuores	6 969

Ikäryhmät

Alue	-16 v.	16-24 v.	25-34 v.	35-44 v.	45-54v.	55-64 v.	65-74 v.	75 v.-
Tesoma	17 %	10 %	13 %	13 %	12 %	13 %	12 %	11 %
Leinola & Vehmainen	20 %	8 %	10 %	14 %	14 %	14 %	12 %	9 %
Vuores	↑ 23 %	↑ 18 %	↑ 24 %	↑ 19 %	8 %	↓ 4 %	↓ 3 %	↓ 1%

Asuntokunnan koko (henkilöä)

Alue	1	2	3	4	5 -	Asuntokunnan keskikoko
Tesoma	↑ 49 %	↑ 30 %	10 %	7 %	4 %	1,87
Leinola & Vehmainen	↓ 24 %	↑ 40 %	↑ 16 %	↑ 15 %	5 %	2,38
Vuores	↑ 55 %	21 %	9 %	10 %	4 %	1,87

Yhteenveto väestödatasta

Työllisyys, koulutus ja kielisyys

Pääasiallinen toiminta (% asukkaista)

Alue	Työlliset	Työttömät	Eläkeläiset	Lapset (0-14v)	Koululaiset, opiskelijat	Muut
Tesoma	40 %	7 %	↑ 26 %	16 %	8 %	4 %
Leinola & Vehmainen	47 %	3 %	22 %	19 %	7 %	2 %
Vuores	↑ 55 %	4 %	↓ 6 %	↑ 22 %	10 %	3 %

Koulutustausta (% asukkaista)

Alue	Perustaso	Toinen aste	Korkea aste
Tesoma	↑ 26 %	44 %	↓ 30 %
Leinola & Vehmainen	17 %	36 %	↑ 47 %
Vuores	↓ 12 %	43 %	↑ 45 %

Vuositulot (% asukkaista*)

Alue	Alle 20K€.	20K€-39K	40K€-59K€	60K€ tai enemmän
Tesoma	↑ 41 %	36 %	15 %	↓ 8 %
Leinola & Vehmainen	26 %	34 %	22 %	↑ 18 %
Vuores	34 %	32 %	20 %	14 %

Yhteenveto liikenteen ja liikkumisen datasta

Kävelyn ja pyöräliikenteen palvelutaso

Alue	Kävelyn ja pyöräilyn osuus liikenteen kokonaismäärästä*	Kevyen liikenteen väylien osuus**
Tesoma	↑ 15 %	58 %
Leinola & Vehmainen	10 %	↓ 47 %
Vuores	7 %	↑ 64 %

Joukkoliikenteen palvelutaso

Alue	Palvelutaso asteikolla 1-6, 6=palvelutasoltaan paras
Tesoma	Tesomajärvi ja Ristimäki 5-6, Rahola 4-5, Ikuri 3-4, Tohloppi 3-4
Leinola & Vehmainen	Leinola 3-4 Vehmainen 3
Vuores	4-5

Matkustusajat Tampereen keskustaan

Alue	Joukkoliikenteellä***	Henkilöautolla***
Tesoma	24-27 min.	16-26 min.
Leinola & Vehmainen	Leinola: 32-45 min Vehmainen: 25-41 min.	16-28 min.
Vuores	22-28 min.	16-28 min.

Joukkoliikenteen käyttö

Alue	Joukkoliikenteen nousijamäärät/arkipäivä****
Tesoma	8337
Leinola & Vehmainen	920
Vuores	3324

Lähteet:

Tampereen avoin data: <http://geodata.tampere.fi/geoserver/ows?version=2.0.0>

Digiroad 2022_03: https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Tie/Digiroad/Aineistojulkaisut/2022_03

Nysse reittiopas ja palvelutasomäärittely: <https://reittiopas.tampere.fi/>, <https://www.nysse.fi/tietoa/palvelutasomaaritelma.html>

Google maps: <https://www.google.com/maps>

*Suhteutettuna liikenteen kokonaismäärään alueella

** Suhteutettuna alueen väyliin (km) yhteensä

*** Matkustus aika keskimäärin ruuhka-aikaan Tampereen keskustorille

**** Joukkoliikenteen nousut keskimäärin arkipäivänä syyskuussa 2022

Selvityksessä käytetyt lähteet

Digiroad 2022_03: https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Tie/Digiroad/Aineistojulkaisut/2022_03:

Google maps, keskimääräiset matka-ajat henkilöautolla: <https://www.google.com/maps>

Nysse palvelutasomääritelmä: <https://www.nysse.fi/tietoa/palvelutasomaaritelma.html>

Nysse reittiopas: <https://reittiopas.tampere.fi/>

Oskari-tietokanta 2023: <https://kartat.tampere.fi/oskari/>

Sitra ja Solita 2021, Kestävän elämäntavan motivaatioprofiilit: <https://www.sitra.fi/julkaisut/kestavan-elamantavan-motivaatioprofiilit/>

Segmento Oy 2023: Alueellinen asukastieto rikastettuna talouskohtaisella MOSAIC™ -sosiodemografiatiedolla

Tampereen avoin data 2022: <http://geodata.tampere.fi/geoserver/ows?version=2.0.0>:

- Katuosa: Kevyen liikenteen väylät
- Liikennemäärät: ajoneuvoliikenne
- Liikennemäärät: jalankulku ja pyöräily
- Raitiotie- ja linja-autopysäkkien nousukeskiarvoja
- Tilastoalueet (geometria)

Tilastokeskus 2022: Asuinalueiden demografiatiedot